

Bemærkninger til ændringsforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund

På NATO's topmøde i januar 1994 blev etableringen af et Partnerskab for Fred-samarbejde (Partnership for Peace, PFP) vedtaget. Formålet var at fremme sikkerheden og stabiliteten i hele Europa og at imødekomme de central- og østeuropæiske landes ønske om en nærmere tilknytning til NATO. PFP omfatter en række militære samarbejdsaktiviteter i NATO-landene og i partnerlandene. Der var derfor behov for at fastlægge status for deltagerlandenes styrker, når de opholder sig på et andet deltagerlands territorium. På denne baggrund blev overenskomst mellem deltagerne i Den Nordatlantiske Traktat og de øvrige deltagende stater i Partnerskab for Fred vedrørende status for deres styrker (PFP-statusoverenskomsten) forhandlet og undertegnet med ratifikationsforbehold den 19. juni 1995. PFP-statusoverenskomsten indebærer, at bestemmelserne i overenskomst mellem deltagerne i Den Nordatlantiske Traktat vedrørende status for deres styrker (NATO-statusoverenskomsten) udstrækkes til også at omfatte partnerlandene. PFP-statusoverenskomsten kan suppleres eller på anden måde modificeres ved supplerende bilaterale aftaler.

Til PFP-statusoverenskomsten hører to tillægsprotokoller af henholdsvis 19. juni 1995 og 19. december 1997.

Tillægsprotokollen af 19. juni 1995 indeholder bestemmelser, hvorefter de deltagende stater fraskriver sig retten til at eksekvere dødsstraf over for noget militært eller civilt medlem af en anden deltagerstats udsendte styrker og sådanne medlemmers pårørende.

Det er i princippet frivilligt for såvel NATO-lande som partnerlande at tilslutte sig tillægsprotokollen. Imidlertid har man fra NATO's side i forbindelse med præsentationen af PFP-statusoverenskomsten og tillægsprotokollen over for partnerlandene givet et politisk signal om, at de forventes at tiltræde denne tillægsprotokol samtidig med, at de tiltræder PFP-statusoverenskomsten.

På NATO's topmøde i maj 1997 blev det besluttet at tilbyde partnerlandene et væsentligt styrket samarbejde inden for PFP. Beslutningen indebar bl.a., at militært personel fra partnerlandene skulle kunne arbej-

de sammen med NATO's militære personel i NATO's militære hovedkvarterer i løsningen af Partnerskab for Fred-opgaver.

Som led heri har NATO- og PFP-landene udarbejdet en yderligere tillægsprotokol af 19. december 1997, der omfatter status for personel fra partnerlande, som opholder sig i NATO's militære hovedkvarterer. Den yderligere tillægsprotokol henviser til det regelsæt, som er indeholdt i protokol om status for internationale militære hovedkvarterer oprettet i henhold til Den Nordatlantiske Traktat (Paris-protokollen).

Også uden for NATO- og PFP-sammenhæng foregår der i disse år samarbejdsaktiviteter, der indebærer udsendelse af danske styrker og modtagelse af fremmede styrker i Danmark. Disse aktiviteter omfatter bl.a. det samarbejde med de øst- og centraleuropæiske lande, der i PFP-samarbejds ånd sker til fremme af stabiliteten og sikkerheden i Europa. Også for sådanne aktiviteter vedkommende vil der være behov for at kunne indgå statusoverenskomster mellem deltagerlandene, der svarer til regelsættet for NATO- og PFP-landenes styrker.

2. Lovens hovedindhold

Lovændringen indebærer, at 1955-lovens regler for NATO-landenes styrker gøres anvendelig også for PFP-landenes styrker dog med en enkelt modifikation for så vidt angår den strafferetlige beskyttelse, jf. nedenfor under bemærkningerne til § 1, nr. 6 og 7.

Lovændringen indebærer dermed, at Folketinget giver samtykke til, at regeringen kan tiltræde PFP-statusoverenskomsten med de to tillægsprotokoller.

Endvidere muliggør loven, at regeringen kan sætte lovens jurisdiktions- og straffebestemmelser i kraft for lignende aftaler, som Danmark måtte indgå med andre lande. Lovændringen indebærer dermed, at Folketinget giver samtykke til indgåelsen af sådanne lignende aftaler, uanset om disse måtte indebære, at Danmark pådrager sig pligter af større betydning, jf. Grundlovens § 19. Det skal i denne forbindelse understreges, at loven alene vedrører aftaler om status for fremmede styrker, der svarer til den, som er fastsat i NATO- og PFP-statusoverenskomsterne. Aftaler om selve modtagelsen eller udsendelsen af styrker er – på